

Uredništvo in upravnitvo: Trst (3), dlica S. Francesco d'Assisi 20. Te-
lefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, rekla-
macije in denar pa upravnitvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. — Lasti, založba in tisk Tiskarne „Edinost“
Poduredništvo v Gorici: ulica Glasovč Carducci 7, I. n. — Telef. št. 827
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Eksplozija na ladji
PORT ARTHUR (Teksas), 12. Na petrolejski ladji «Golfo de Venezuela» je prišlo do eksplozije. 20 oseb je mrtvih in 30 ranjenih.

Politične vesti

POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI

V političnih krogih se sodi, da je nova Uzunovičeva vlada le začasna. Nje naloga da bo le, da reši najvažnejše in najnujnejše stvari, na kar se umakne novi vladi. Glavne naloge nove vlade bi bile: razčiščenje razmerja med radikali in radičevci, potem sporov v radikalnem klubu samem in pa interpelacij glede proslave Pašičeve osemdesetletnice. Skupščina se snide — kakor znano — dne 5. maja. Glasom beograjskih vesti pridejo najprej na vrsto interpelacije, ki niso političnega značaja. Na te interpelacije vlada ne bo odgovarjala, marveč prepusti odločitev sodiščem.

Na nekaterih straneh sodijo, da radikali začnejo z odločno borbo proti Radiciu in vladi. Proti taki domnevi pa bi govorila razna dejstva. Na primer to, da je dne 10. t. m. Pašić obiskal ministrskega predsednika Uzunoviča. Po tem sestanku je ta poslednji izjavil na vprašanje novinarjev, da mu je prišel Pašić čestitati na položaju ter da je s tem hotel pokazati, da krivo sodijo tisti, ki menijo, da bi bil Uzunović brez vestnosti Pašića prišel na mesto predsednika. Uzunović je rekel končno: Ta obisk me je izredno razveselil in jako drago mi je bilo. — Če pomislimo nadalje, da v skladu s statuti radikalne stranke sedaj Pašić prevzame predsedstvo radikalnega kluba, kakor naj si mislimo, da bi klub, ki ga vodi isti Pašić, začel boj proti vladi, ki je bila sestavljena v sporazumu s Pašićem in ko je ta poslednji čestital načelniku te vlade? Z ozirom na to splošno uverjenje, da je nova vlada le začasna, je veliko verjetnejše, da se je program te vlade določil v splošno odločilno besedo v klubu — hotel rušiti vlado, dokler ne izvrši programa, določenega ji v sporazumu z njim. Kdaj bo ta začasna vlada zrela za umaknitev, to pa se ne da kalendarično napovedovati. Eni menijo, da po sestanku skupščine, po 5. maja, drugi, ki se jim bolj mudi, pa — želijo ta dogodek že poprej. Ni pa izključeno, da morda — pozneje. Saj je znano, da si stari Pašić nikdar ne pušča gledati v karte, ki jih zna tako mojstrski mešati.

PREDSEDNIK COOLIDGE IN NJEGOVA POLITIKA

Meseca marca tega leta je preteklo leto dni, odkar je Coolidge stopil na mesto predsednika Zedinjenih držav. Vršil je svoje predsedniške že tedaj, ko še ni bil izvoljen; nadomestoval je Hardinga pred njegovo smrtjo in pozneje. Takrat pa je bil še navezan na Hardingov program; šele potem ko je bil izvoljen (4. marca 1925.), je zamogel razviti svojo lastno inicijativo, opirajoč se na zaupanje, katero mu je ameriški narod izkazal. Vendar pa ni mogel trditi, da se je Coolidge preveč oddaljil od smernic Hardingove politike.

Kar se notranje politike tiče, bo Coolidge lahko še dolgo živel od svoje popularnosti. Masa volilcev mu popolnoma zaupa. Uvedel je v vseh državnih panogah varčevanje in si s tem pridobil pri masi veliko simpatij. Kakor sodijo strokovnjaki, so gospodarski izgledi letos še boljši kot so bili lani. Trgovski in finančni krogi predstavljajo v veliki meri ameriško javno mnenje, zatrjujejo, da je k temu mnogo pripomogla politika predsednika Coolidgeja.

Coolidge prav dobro razume razpoloženje velike večine volilcev v Zedinjenih državah. Zaveda se, da bodo z njegovim delom zadovoljni, če v sedanjem položaju ne pride do nobene osnovne izpremembe. Coolidge s svojim zdravim konservativizmom ni razočaral svojih volilcev. In to je vsekakor prva postavka, ki jo zamore zapisati v bilanco svojega enoletnega dela na račun aktivne. Opozicija ni imela mnogo prilik, da bi vladi delala težave. Takozvana »vstaja« farmerjev iz zapadnih pokrajin, radi katere je vlada svojodobno imela precej posla, ni bila take narave in takega pomena, da bi bila lahko škodovala osebnemu prestizžu Coolidgeja.

Vsakrat, ko so se na obzorju pojavljali črni oblaki, kot n. pr. za časa stavke rudarjev, razprave o zaščitnih carinah in pri različnih drugih vprašanjih se je Coolidge znal vzdržati od prenapetih sodb in je s tem ojačil prepričanje mase, da nanj ne morejo vplivati trenutna razpoloženja ter da se on ne da spraviti z zlate srednje poti, ki vodi do mirne rešitve vseh problemov. S tem je Coolidge utrdil obenem amerišku narodu zavest, da je notranja politika sigurna in stabilna, kar se pač po svetovni vojni ni posrečilo nobeni evropski vladi. Nasprotniki Coolidgeja so si mnogo prizadevali in si še prizadevajo, da bi njegov ugled izpodkopali, vendar jim pa ta posel dokaj slabo uspeva. Coolidge razpolaga z velikim strokovnim znanjem, velika je njegova avtoriteta in ameriška Unija se mora zahvaliti predvsem njegovemu razumnemu vodstvu, če se je izognila težkim notranjim nepravilnostim.

Coolidgeov program v zunanji politiki pa se da označiti z eno samo besedo: mir, za katerega se je sedanjí predsednik Zedinjenih držav zmerom potegoval. V bistvu religiozna natura, se prav dobro zaveda odgovornosti, ki mu jo baš sedaj nalaga njegova funkcija, kajti Zedinjene države igrajo danes v svetovni politiki tako vlogo, kakršne do sedaj še niso nikoli imele. Coolidge je pristaš politike sporazuma

in v tem pogledu koraka v ravni črti, ki kot logična posledica vodi k splošni razorožitvi. Coolidge je v tem vprašanju nepopustljiv, čeprav naletava tudi v notranjosti na odpor, s katerim bo gotovo moral še dolgo računati. Izogiba se sporov in tiho in razumno hodi svojo pot, ker je prepričan, da se tega o izoli-

ranju ne more spraviti v sklad s položajem, ki ga Amerika danes zavzema v svetovni politiki.

Nove volitve za predsednika Unije se bodo vršile v jeseni 1. 1928. Kakor do sedaj izgleda, bo na teh volitvah Calvin Coolidge zopet izvoljen za predsednika ameriških Zedinjenih držav.

DNEVNE VESTI

Zveza upravičenih posestnikov

Tiho in vztrajno pripravljalo delo za ustanovitev omenjene zveze je našlo na nedeljskem običnem zboru zaslužen odmev pri vseh udeležencih. Nepriznava velike število zastopnikov vaških zadrug kakor tudi prisotnost posameznih kmetovalcev je najjasnejše dokazalo, kako nujna je bila ustanovitev organizacije, ki naj enotno zastopa interese vseh prizadetih.

Na običnem zboru je ponovno obrazložil gosp. dr. Boris Furlan v poljudnih in izčrpnih besedah smisel in pomen zakona za naš specifični položaj in vse težave za aplikacijo istega, katere izvirajo posebno iz neupoštevanja lokalnih razmer.

Isti g. je razjasnil, kako je zamišljen stroj zveze, in utemeljil nje potrebo z lapidarnimi in prepričljivimi besedami. Sicer pa organizacija, ki ima namen braniti nesebično pravice prizadetih posestnikov, je postala za naše ljudstvo že tako potrebna, da je škoda zgubljati še besedo o tem.

Po končanem govoru gosp. predsednika se je vnela živahna in stvarna debata o namenu zveze, katere so se udeležili dr. Slavik, Čok, Fornazarič in drugi zborovalci in ki je pokazala v pravi luči vso dalekosežnost zakona o običinskih užitkih.

Pravila zveze je obični zbor v načelu odobril in pooblastil prihodnji odbor, da jih redigira v smislu predlaganih sprememb ter predloži prihodnjemu rednemu običnemu zboru v končno javno odobritev, kateri se mora vršiti tekom treh mesecev.

V ožji osrednji odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik: Dragotin Čok; podpredsednik: dr. Boris Furlan; tajnik: dr. Jože Dekleva; blaginjak: ing. A. Čok; odbornik: posestnik Kralj Franc.

V širšem osrednjem odboru so razen omenjenih še po dva zastopnika posameznih sodnih okrajev.

Nato je zaključil predsednik obični zbor s pozivom na udeležence, naj vsak v svojem kraju pojasni pomen in dalekosežnost vprašanja za naše ljudstvo.

S tem je položen temelj prepričani in volevažni organizaciji, ki si je postavila za cilj, da pojde na roko našemu ljudstvu v vseh zadevah, ki se nanašajo na takolimenovane običinske užitke. Sprito ogromne gospodarske važnosti tega vprašanja za naše kraje je neobhodno potrebno, da se vsi upravičeni posestniki organizirajo po skupinah ter se včlanijo v novi zvezi. Le s skupnim in enotnim nastopom toliko glede prijave takih zemljišč kolikor tudi glede vseh akcij, ki bodo primerne in potrebne, bodo mogli naši upravičeni posestniki uspešno zastopati svoje pravice.

Opozorilo našim izseljencem v Franciji

Opozorjamo vse one družine, ki imajo kakoga svojca na delu v Franciji, da ga opozore na odredbe glede izvoza denarja iz Francije.

Dogodilo se je namreč že večkrat našim izseljencem v Franciji, da so vneli pri povratku v domovino večje svote denarja s seboj. Na obmejnih postajah v Modani in pa Ventimiliji jim je pa francoska carinska uprava brez usmiljenja zaplenila ves denar ter se morali nato dotični izseljenci plačati še visoke denarne globe.

Glede denarja velja namreč na francoskem radi zaščitne lastne slabe valute sledeče odredbe:

- 1) Ne sme se izvažati, tudi ne nositi s seboj ne srebrni in še manj zlati francoski ali pa tuji denar.
- 2) Potniki ne smejo brez dovoljenja finančnega ministrstva nesti s seboj iz Francije nad 1000 frankov v francoskih ali pa inozemskih bankovih.
- 3) Naši izseljenci, ki stanujejo v Franciji, ne smejo poslati brez dovoljenja finančnega ministrstva več kot 1000 frankov v francoski ali pa inozemski valuti. Za pošiljatev večjih svot od 1000 frankov se morajo poslužiti zato oblaščenih bank ter še prositi dovoljenja francosko finančno ministrstvo.

SMRTNA KOSA

Dne 1. aprila je umrl v Vipavi po dolgi in mučni bolezni tamopišni posestnik in obrtnik g. Stefan Hrib, ena najmarkantnejših oseb ne le vipavskega trga, ampak vse vipavske doline. Vse je poznalo pokojnika: tudi po vsej Pivki, Krasu in tja doli do Gorice. Kdor iz vojske njegovih prijateljev in znancev je prišel v Vipavo, kar ni mogel drugače, nego da se je zgasil v gostoljubni hiši Hribarjevi. Iz malih začetkov si je pokojnik ustvaril ugledno pozicijo v občini in vsem okolišju. Bil je marljiv in napreden poljedelec, razumen obrtnik in uzoren gospodar, mož neumornega dela, poleg tega je vgojil pošteno slovensko rodolino. — Gospevdovi Franciški, sinu Ivanu in hčerama Fanci in Stefi sporočamo globoko čutjeno sočalio.

ZRAČNA POŠTA TRST — TURIN

Poštno ravnateljstvo javlja: Navadne poštne pošiljke, ki se prenašajo z aeroplanom na prod Trst-Turin, se lahko odpošljejo tudi kot ekspresne pošiljke.

ZAHVALA

Odbor prosv. društva »Planinca« na Vojškem izreka tem potom najlepšo zahvalo g. županu za njegovo naklonjenost in pomoč, g. Likar, ki je prepustil društvu prostor za oder in šla tudi v vseh drugih ozirih društvu na roko, in vsem onim, ki so na ta ali oni način pripomogli do lepega uspeha naše prve prireditve! Odbor.

Iz urada Pol. dr. »Edinost« v Trstu

Jakob Šmerlj - Trst: Ze 21. novembra t. l. je zahleval pokojninski urad od tržaške občine neke Vaše listine in je zanje zopet vprašal 13. marca t. l. Svetujemo Vam, da se osebno podate na anagrafični urad: via Sanità 25, II. v vojaški oddelci ter da tam urgirate, da se dotične listine že enkrat odpošljejo.

Anton Jerjal - Nasirec: Ni sledu o kaki prošnji pod tem imenom, pa tudi nikake listine ni najti na pokojninskem uradu. Božo Durina - Reka: Dosedanje odredbe se ne morejo aplicirati za Rečane. Je treba počakati tozadevne predpise.

Franc Segulin - Slivno: Z ministrskim odlokom št. 42461 z dne 23. jan. t. l. Vam je likvidirano »obnavljajoče se nakazilo osme kategorije, in sicer radi ugotovljenega poslabšanja zdravstvenega stanja z dnem 1. 6. 1925.

Mate Jorgo - Oprijal Višja zdravniška komisija je na podlagi člena 57. kr. odl. 1491 izrekla pravore, da se prijavljena bolezen ne da uvrstiti v nobeno osmih kategorij, zato Vam je pravica do pokojnine odbita. Ko Vam bo dostavljen tozadevni odlok, morate v roku devetdesetih dni vložiti priziv na računski dvor in Rimu ali še boljše — v slučaju »poslabšanja« — da zaprosite novo zdravniško ugotovitev.

J. Kavčič - Idrija: Nizozemski konzulat ima svoj urad v Trstu: via Milano 11. Titular konzulata je g. Suringar W. & D. Telefon št. 284. Tajništvo.

Društvene vesti

— D. K. N. Tommaseo: Danes ob 19. uri vaje za I. dejanje v društvenih prostorih. Pridite vsi! — Načelnik.

— M. D. Sv. Ivan: Danes ob 18. uri odbo-rova seja, kjer navadno. — Predsednik.

— M. D. »Vilava« — Konkonel. Danes zvečer točno ob 8. uri odbo-rova seja. Prosim točnost! — V četrtek ob isti uri skupni sestanek. — Predsednik.

SPORT

SIJAJNA ZMAGA »TOMMASEO« NAD »PRIMORJEM«

Ze prva returna tekma »Tommaseo« je pokazala izdaten napredek rumeno-rdeče enajstorice. Občuten udarec je bil za mladi »Prosek«, ki je moral napram nepopolni formaciji »Tommaseo« podleči s 4 goali.

V nedeljo je nastopil »Tommaseo« v svoji popolni formaciji. Junaške postave igralcev so že na videz jemale up »Primorju«. Žvižg sodnika. V prvih 20 min. lahka premoč »Tommaseo« z redkimi, a nevarnimi izpadmi napada »Primorja«. V 20 min. prvi goal. Vzhajajoča zmaga »Tommaseo« zbudi »Primorje«, a »Tommaseo« ne odneha ter v svoji hladni igri mo-gočno koraka svojo začetno pot. V 40 min. se posreči napadu »Tommaseo« z lepo kombinirano pasajo zabiti drugi goal. Vidna vstajajoča premoč »Tommaseo« vzdrami nekoliko igra. »Primorje« se nekoliko opomore, toda brez dosege zaželjenega uspeha. Polčas.

V drugem polčasu je vladalo v igri še večje mrtvilo, dokler ni čete otvil tretji goal, napravljen v 20 min. »Primorje« je že predvidevalo katastrofalen poraz. V hitri razburjenosti sta se dva člana, eden »Tommaseo«, eden »Primorja« spoprijela; sodnik je napravil red s tem, da je igralca izključil iz igre. »Tommaseo« je svoje popuščanje poudaril, ko je Miani, ki je bil najnevarnejši nasprotnik »Tommaseo«, prebil tommasejska vrata. Še par malenkostnih sprememb in tekma se konča z rezultatom 3:1 v prid »Tommaseo«. Občinstvo je bilo v mraznem razpoloženju, a ni znalo podkigati igralcev. — Sodnik g. Bertonec, za tekme kat je bila ta, zado-voljiv.

Četa zmagovalka: Daneu, Bidovec, Može, Benčič, Gorkič, Kerže, Zelen, Prelog, Muha, Sosič.

»Prosveta« - »Obzor« (1:0).

Cepek.

Radi nenadne odpovedi nedeljskih prvenstvenih tekem s strani S. U. ste uporabili četi »Prosveta« — in »Obzor« ta ugodni moment, da se v prijateljski tekmi spoprime. »Prosveta« je zadnji poraz s strani »Obzora« (4-1) neprijetno zadel, in so »Prosvetaši« komaj čakali na revanšo, da dokažejo, da onega poraza niso zaslužili radi svoje šibkosti, temveč da je še odsotnost dveh najboljših igralcev in pa skrajno črn dan prisilil do občutnega skorta golov.

Z druge strani, pa je hotel »Obzor« vsekar afirmirati svojo zrelejšo formacijo in je readevoljno sprejel ponujeni revanš.

Sicer je »Obzor« igral v nedeljo brez Skilana in Tominca, ali istotako je »Prosveta« igrala brez Mačka in Ladiča. Četi ste si jorev v glavnem stali nasproti v istem razmerju, kot pri prejšnji tekmi.

Igra je začela z vetrom v prid »Prosveti«, ki je to priliko dobro izrabila in prisilila »Obzor« v celo serijo kornarjev, iz kornarja je bil tudi zabiti edini gol dneva, in sicer po zaslugi Cepeka, ki je ostro podano žono z glavo obrnil v mrežo. »Obzor« je

kljub vetru pričel z ostrim napadom, katerega pa je obramba »Prosvete« razbila. Konec prvega polčasa dobi »Obzor« v obrambi.

V drugem polčasu izgleda, da bo veter pomagal »Obzoru« stisniti »Prosveto«, v skrajno obrambo, ali »Prosveta« je znala s kratkim podajanjem ponovno ne-le razbiti oblogevanje, temveč prisiliti »Obzor« v še precej živahno delo obrambe.

Veter je potem nekoliko ponehal, tako da smo videli res lepe momente na eni in drugi strani obrambe. Četa »Obzora« je igrala kot smo od te čete že vajeni. Le eno sila čudno napako naj skuša ta četa odpraviti. Po hitro zabitem голу s strani »Prosvete« čete, se polasti »Obzora« neka nervozna nestrpnost, ki se polagoma spremeni v nekako mrljično igranje. Da ne more dozoreti iz neprimišljene igre kaj dobrega, je pač vsakomur znano.

»Prosveta« nam je pokazala svojo tehnično res dobro sestavljeno četo, ki ima v svoji obrambeni črti svojo najboljšo zaslombo.

Napad še vedno preveč akademski-tehničen. So gotovi momenti, kjer močan in hipen strel več zaleže, kot strategičen premik žoge v najmanjšo distanco obrambnega prostora nasprotni čete.

Publika dostojna. Igralci korektni. Četa zmagovalka: Dekleva, Iljaš, Kobač, Kuferšnik (kap.) Opara, Gerželj, Flego, Cek, Cepek, Zafred.

T. K. D. Atena - Ljubljana S. K. Olympia - Opatija 2:9 (0:5)

Na dan Uksrsa nastupila je naša domača hazena-družina nakon duge zimске pauze, protiv prvorazredne hazena-družine iz Ljubljane. — Interes za ovaj susret bio je vrlo velik — i svi ovdášnji sportski krugovi očekivali su sigurnu pobjedu gostiju, tim više, što je Atena pred nedelju dana polučila sa najboljom družinom Jugoslavije Askom iz Zagreba častan rezultat 7:3.

Brojno općinstvo pozdravlja gošće bur-nim pljeskom i nakon običajnih izmjenjenih pozdravnih govora na dani znak suca započne igra. Prvih 5 minuta domaće ispitivale su manjim prodorima svoje protivnike, a onda prešle u punu navalu tako da pada već u 10 minuti prvi goal. Poluvreme završile su sa rezultatom 5:0 u svoju korist. Općinstvo je iza svakog gola postajalo življe i razigranije te odobravalo domaćoj družini. Napomenuti se svakako mora, da je uspehu malo ne najviše doprinijelo lijevo krilo. Mara svojim pro-načunanim dodavanjem lopte i tačnim opažanjem manjkavosti svojih protivnika.

Drugo poluvreme postaje igra otvore-nija, jer nje su domaće moge izdržati do kodca oštar tempo započete igre, tako da svršava ova vrlo intearasantna utakmica sa rezultatom 9:2 za naše domaće kazena-šice.

Kod Atene zakazala je obrana i u prvom redu internacionalna vratarica g.djica Zimmermann. Sudac g. Barbiš dobar.

G. S. Carnaro - Rijeka - S. K. Olympia - Opatija 3:10

Nakon »hazena«-utakmice, nastupila je domaća nog. momčad po 4 put proti jakom momčadi susjedne Rijeke G. S. Carnaro, kojom morala u zadnjim susretima da se uvijek zadovolji sa neodlučnim rezultatom, a ovu utakmicu završila u svoju korist sa visokim rezultatom od 10:3.

Opazamo, da se momčad Olympia dan na dan poboljšava i da shvaća svoju zadaću, koja je domaća čeka.

Igra vodjena je od početka do kraja u znaku premoći Olympijaša.

DAROVİ

Gospod Z. G. daruje L 100 za Sol. društvo. — Srčna hvala!

Gosp. G. K. D. iz B. daruje L 50 za Sol. društvo in L 50 za Dij. Matico. — Srčna hvala!

Vesti z Goriškega

LUJSKO GLEDIŠČE - TRGOVSKI DOM

Prihodnje soboto 17. in nedeljo 18. t. m. se uprizaro komedija v treh dejanjih *Sehnherr-Skrabinček-Zemlja*. Snov igre je pesneta iz kmetakega življenja ter nazorno in na lahek način rešuje problem tako zelo velike ljubavi kmetu do lastne grude, ki mu je in ostane vedno najvrednejša. Ta igra vsebuje vse polno zlatih nauk in nudi tudi dokaj zabave, kar bo naše občinstvo prav gotovo z veseljem pozdravilo.

MIREN

V nedeljo se je vršila pri nas blagoslovitev vogelnega kamna novemu zvoniku oz. cerkvi (Mirenci pravijo, temeljni kamen, kar po mojem mnenju ni pravilno, ker temelj, kakor sem videl, tvori močan betonski sklep).

Blagoslovitev je izvršil monsr. Valentinčič iz Gorice ob navzočnosti gg. podprefekta, inženirja ter številnega domačega občinstva.

Domači župnik g. Pahor pozdravi navzočne gospe, se zahvali za blagohotno podporo glede vzpostavitve porušene cerkve ter v kratkih obrih navede zgodovino stare cerkve, katero so zgradili pred sto leti. Zvonik je bil star 150 let.

Ko nam je še v lepih besedah predložil pomen vsakega zvonika, so zidarji zaznali vogel-kamen, v katerega so prej vložili neko pisanje. Po končanem opravilu se je podala družba v župnišče, kjer je gosp. župnik pogostil goste z majhno južino.

Naj ob tej priliki omenim žal — vest, da nas bosta v kratkem času zapustila naša učitelja g. nadučitelj A. Urbančič in njegov gospa soproga Slavica. Učiteljica g. Čna Mozetič nas je zapustila že minuli teden, ker je premeščena v Brancio.

G. nadučitelj Urbančič in njegova gospa soproga sta poučevala v Mirnu skupno okrog 50 let. Lepa doba. Mnogo lepega, a tudi bridkega. Kdo in kaj sta bila gosp. Urbančič in njegova gospa soproga v Mirnu, prepustim v oceno spretnemu peresu. Zasluge gosp. Urbančiča, gospe Slavice in g. Čne Pečce bomo Mirenci vedeli ceniti šele potem, ko jih v Mirnu več ne bo. Naj omenim, da je bil g. Urbančič v dobi 25 let, kar poučuje pri nas, še dvakrat premeščen iz Mirna in se je tudi

Odmevi krvavega dogodka v Prestranku

Grozilno pismo postajenačelnika. — Izpoved aretirane Samsa. — Truplo ubitega neznanca v goru na treh.

Tragični dogodek v Prestranku, dasi v glavnem je zadostno pojasnjen, je dal te dni policiji in novinarjem zopet nekoliko posla. Preteklo soboto je postajenačelnik v Prestranku Vincenc Carnicelli prejel iz Zagreba pismo, katerega vsebina ga je nemalo presenetila. Pismo, ki nosi datum 8. aprila, se glasi:

»Postajenačelniku v Prestranku! Vi dobro veste za vzroke, radi katerih smo izvršili ta napad. Če bi katera izmed vaših fašistovskih ali finančnih stražniških tolpa hotela prekorčiti mejo, da mašuje vašo mrtve, je bolje, da odpotuje tri dni prej proti Kalabriji, kajti to pot bi mrtvi ne bili samo štirje, temveč tudi večja gospa bi bila... (Na tem mestu je stavek odlojen z risbo, predstavljajočo mrtvaško lobanjo, ki se da razlagati tako-le... vaša gospa bi bila mrtva.)

Trupla naših dveh tovarišev obledite in pokopajte vsako v svoj grob, sicer bomo prijeli dva izmed vas in vas žive pokopali v skupen grob. (Tu je zopet risba, predstavljajoča mrtvaško lobanjo s prekrizanimi golenicama.)

Tat - glavari. Na drugi strani je še dodano: »Vsi trije smo svobodni. — Tovariši.

Pisava v pismu je potrjena, iz tega je pač jasno razvidno, da je hotel pisec nemogočito vsakršno poizvedbo in ostati nepoznan.

Postajenačelnik si ni vzel groženja k srcu, temveč je predal pismo podprefektu v Postojni, da ukrene eventualne korake.

Kakor smo svojčas poročali, je bil šesti večer po tragičnem dogodku aretiran v Planini 21-letni mehanik Rafael Samsa, ki se je bil v družbi Molka, Vilharja, Črežlja in še nekoga drugega neznanca udeležil napada. Pri njem so našli del plena — znesek 20.000 lir. Na zahtevo italijanskih oblasti so jugoslovenski orožniki preteklo soboto izročili aretiranca italijanskim orožnikom. Samsa je bil takoj zasiljan. Sprva je trdil, da je dne 3. t. m., ko je šel po opravih čez mejo pri Javorniku, naletel na 5 nezancev, ki so naglo bežali proti meji. Eden od njih je na begu metal od sebe majhne zavojčke, ki jih je Samsa kmalu potem pobral. Tedaj je spoznal, da gre za denar, zato je menil, da je neznanec gotovo znorel. Toda pri nadaljnjem strogem zaslišanju, ko je spoznal, da njegov izgovor ne drži, je Samsa priznal, da se je udeležil krvavega rokovanjaškoga pohoda, toda spopada s finančnimi stražniki in milicniki da se ni udeležil, ker ni bil oborožen. Stal da je le na preži pred železniškim upravnim uradom v Prestranku, dočim sta v urad vdrila le Molk in Vilhar v družbi tretjega moškega, ki ga ne pozna. Šele pozneje je se prepričal, da se je napada udeležil še en možik, ki je stal na preži pri vagonih na postaji. Ko se je pričela borba, je Molk, ki se je v Vilharjem uprl zasledovalcem, ukazal Samsi in dvema tovarišema, naj se umaknejo. Ti trije so zbežali skozi gozdove proti Planini ter si na begu razdelili plen.

Kakor poroča večerajšnji »Piccolo della sera«, so v noči od sobote na nedeljo našli na Javorniku, v neposredni bližini meje, že močno razpadlo truplo neznanega moškega, ki je imel štiri rane, povzročene od krogel. Dasi niso našli pri njem nikakih listin in tudi ne denarja ali orožja, se domneva, da je bil neznanec član Molkeve tolpe, ki je bil ranjen v spopadu in pozneje na begu omagal in podlegel ranam.

O stvari smo se informirali na kvesturi, kjer pa nam niso potrdili pa tudi ne zanikali vesti najdbe neznančevega trupla. Seveda tudi nismo mogli izvedeti nikakih podrobnosti, ker je policija v tem oziru zelo rezervirana.

dvakrat zopet vrnil. Upamo, da se bo tudi tretjič.

VRTOJBA

O prireditvi S. K. Jadrana v Vrtojbi nam še poročajo:

Prijetno pomladansko solnce je privabilo dokaj občinstva k prireditvi S. K. Jadrana na lepo društveno igrišče v Vrtojbi. Ne dolgo po prihodu dirkačev, hitro po tretji uri popoldne, je pričela telovadba. Upeštevajoč dolgotrajen in prisiljen odhiv večine — da ne rečem vseh! — naših telovadnih društev, je precej sigurni in lepi nastop toliko članov, članic in naraščaja spravil v prijetno razpoloženje in presenečenje gledalce ter žel od številnega občinstva po vsem zaslužen priznanje in pohvalo.

Nastop članic domačega društva je tvoril začetek popoldanske prireditve s sodelovanjem sester G. t. društva, so izvajale precej težke ritmične vaje na jezeru. Naloga, ki zahteva izurjenih telovadk, da ne trdim — plesalk, je bila vsestransko zadovoljivo rešena, kar je izpričala navdušena pohvala občinstva.

Nato je sledil nastop ženskega naraščaja Telov. društva Gorice, ki je izvajal z nepriznanim točnostjo in natančnostjo proste okrožne vaje. Za tem so nastopili člani Telov. odseka iz Mirna z okrožnimi prostimi vajami in jih res uzorno podali, za kar jih je občinstvo nagradilo z burnim ploskanjem.

orodno telovadbo s skokom čez konje. Nad vse je vredno hvala dejstvo, ki ga moramo še posebej krepko poudariti, namreč delovanje več bratskih odsekov za dosego istega skupnega smotra. Priporočalo bi se, da se posveti temu še več pažnje in tudi temeljitejših pripravl, da se izognemo raznim nedostatkam.

Prireditev na velikonočni ponedeljek je bila prvi poizkus v tej smeri ter je dokazala možnost in dobro stran skupnega dela, za kar zaslužijo prireditelji le priznanje. Le po tej poti dalje! Zdravo!

LOGE PRI KANALU

Tudi pri nas smo dobili znak, da se še nahaja pri življenju naš domačin Jožef Bevcar, ki se nahaja kot ruski ujetnik v odeski guberniji. Ker je preteklo že eno desetletje, odkar ni bilo nobenega glasu od njega, je ta vest zbudila splošno začudenje. Bevcar prost v nekem pismu naslovljenem na neko družino v Trstu, da se mu pomagata vrniti v domovino.

AJBA

Kot smo mogli dognati, je g. učitelj Pavšič v praksi pri občinskem uradu in prihaja radi tega neizogibno v dotiko z občinskim predstojnikom. Ker poznamo njegovo delovanje v prid ljudem še iz prejšnjih časov, radevolje zavračamo vsako sumničanje, da bi on podžigal sedanega komisarja.

Opozarjamo ponovno oblasti, da v kratkem času poskrbe za red in zadovoljnost prebivalstva v občini Ajba.

HUDAJUŽNA

Mi smo navajeni pri nas na razburilive dogodke; zato nas je tem bolj presel samomor nekega domačina.

Odhlaja od nas še zadnji železničar domačin. V Zakolci je imelo prosvetno društvo prireditve in jih je šlo mnogo tudi iz naše vasi tja gori, pa ne morda toliko radi prireditve kolikor radi plesa, kateri je trajal skozi celo noč.

VOLČJADRAGA

Opozarjamo ponovno na nepostavno gonjo proti prosvetnemu društvu, ki jo uprizarja gotova skupina ljudi. Skrajni čas je, da varnostna oblast v Gorici napravi red v tem oziru, ker ga krajevna oblast dosedaj še ni napravila.

Vrli mladini pa kličemo: Ne upognite se, ker je pravica na vaši strani!

IDRIJA.

«Goriška Straža» je zelo dosledna; o tem se je že marsikdo prepričal. Posebno pa se odlikuje s to lepo lastnostjo njen idrijski dopisnik, oziroma dopisniki. Naj navedemo nekaj primerov.

V št. 22 od 24. marca tek. leta se idrijski dopisnik «Straža» naivno vprašuje, čemu se v Idriji ne vršijo občinske volitve, ko je vendar že dolgo, kar so bile razpisane. Našim čitateljem, posebno pa idrijskim volilec, je dobro znano, kdaj so bile razpisane občinske volitve in zakaj se niso vršile, še bolj je pa to znano «Stražinemu» dopisniku, saj se je eden glavnih strujarskih pravkov lanske jesen v družbi somišljenikov vseh treh tedanjih slovenskih strank v Idriji izjavil čez: «Jaz sem onemogočil občinske volitve, in prav sem storil». Zanimiva pa je tudi nadaljna pripomba «Stražinega» dopisnika, češ sedaj bi se lahko vršile, kakor pravi dobesedno: «posebno, ker imajo fašisti večino sedaj na svoji strani ter se ni treba bati nasprotnika». Komentarja ni treba.

Kako dosleden je dopisnik «Goriške Straže», kaže tudi naslednji slučaj. Sredi preteklega meseca je bil priobčen v imenovanem listu kratek dopis iz Idrije, v katerem kličo dopisnik na pomoč kompetentne oblasti, naj vendar nekaj ukrepejo proti previsoki ceni mesa — z ozirom na to, da je cena klavne živine nižja, nego je bila lanske leto. Dopisnik «Straža», ki bi rad bolj po ceni jedel meso, pa seveda ni pomislil, da je iz njih gospodarsko organizacijo združena tudi mesarja, v kateri bi pa radi meso drago prodajali ali vsaj nimajo namena delati konkurence. Zato je «Straža» v 23. številki od 26. marca priobčila dopis «Mesarji — mesčanom», v katerem se trdi, da je v Idriji meso po 8 lir in 9 lir kilogram in ne samo po deset lir, kakor se je v zadnjem dopisu trdilo, dasi za to ceno ni prej nihče vedel. Nato poudarja dopis žalostno stanje mesarjev in priporoča dopisniku prejšnjega dopisa, naj si raje on sam za naprej polni mošnje.

Da so bili idrijski mesarji — ki jim pa — mimogrede bodi povedano — ne gre ta-

ko slabo, zadovoljni s takim popravkom, si lahko mislimo. Prav pa je, da se zahteva od občine, naj še vendar enkrat zgradi moderno ledenico, saj v vročem poletju, ko se meso tako rado pokvari, nimajo idrijski mesarji prav nobene priprave ali pripomočka, da bi zavarovali svoje meso pred pokvarjenjem.

Začetkom prejšnjega meseca je idrijski dopisnik «Goriška Str.» v par številkah precej ostro obsodil obnašanje poročnika idrijskih milicarjev radi njegovega vedenja napram gđ. Mici Moravec o priliki neke dobrodelne prireditve v tujakšnem gledišču, češ da je imenovan gospodično udaril ker ni vstala ob sviranju faš. himne «Giovinezze». «Straža», ki je včasih tako sumljivo bojevit, je rada priobčila omenjene članke, toda v svoji 24. številki od 31. marca je storil ta klavni boj svoj neslavni konec. Pod naslovom «Idrija» je namreč uredništvo «Straže» preključilo trditve omenjenih dopisov s pripombo: «Priobčilo smo jih, ker smo bili krivo poučeni». Javnost si misli svoje. Gđ. Moravec si misli svoje. Svoje si misli tudi dopisnik «Goriške Straže», ki bo na popravke in preklic uredništva — molčal. Toliko za enkrat o doslednosti idrijskih «Stražinih» dopisnikov.

V zadnjem času so se poletje pričele bolj pogostoma pojavljati in na mestu in okolici tatvine. Dočim so bili v mestu na ta način oškodovani nekateri posestniki za večjo množino raznega perila, so se zgodili na cesti Idrija — Dole že bolj resni slučaji. Tako je bilo ob belem dnevu roparsko napadenih že več oseb od neznanega napadalca, ki se skriva v tamonjih gozdih. Napadenih in oropanih je bilo za manjše svote nekaj mlekarjev, ki vozijo ali nosijo mleko dnevno v mesto. Pred nekaj dnevi pa je ta ropar napadel z nožem neko posestnico iz Gor nad Idrijo, o kateri je sumil ali vedel, da nosi s seboj večjo svoto denarja. Le srečnemu naključju — da se je isti čas nahajal ne daleč od tega mesta v gozdu neki posestnik in napravil drva ter na njen kriki hitel na pomoč — se ima ženska zahvaliti da jo je ropar brez plena popihal. Varnostni organi so sicer pridno na delu, da bi izsledili lopova, toda do danes je njih trud še brez uspeha. Dobro bi bilo, da bi šlo tudi prebivalstvu organom varnosti v tem oziru na roko ter pomagalo izslediti hudodelca, kajti na tej cesti se vrši dnevno precej živahen promet z obmejnimi kraji vzhodno od Idrije kakor: Medvedje brdo, Zavratac, Dole, Idrišek i. t. d. Take pojave moramo pač pričevati duševnosti, ki je nastala med vojno, pa tudi brezposelnost igra veliko vlogo, kar pa seveda še ne opravičuje takih zločinov. Ker se je izjalovil atentat na Mussolinija so se v soboto brale v župni cerkvi sv. Barbare zahvalne maše, katerih so se udeležili zastopniki javnih uradov in korporacij ter šolska mladina, ki je imela ta dan prosto. Iz vseh javnih in tudi nekaterih zasebnih poslopj so visele zastave.

Kakor vse take in podobne institucije, je zadel tudi «Obrtniško bolniško blagajno» za Idrijo in okolico enaka usoda, namreč — da likvidira in se priključi glavni blagajni v Gorici. Obrtniška bolniška blagajna v Idriji je bila ustanovljena leta 1899. Pri ustanovitvi in sestavljanju pravil si je stekel največje zasluge tedanji notarski kandidat g. Jakob Kogej, sedaj notar v Mariboru v Jugoslaviji. Prvi odbor je bil sestavljen sledeč: načelnik g. Sepetavec Josip, trg. in posest. v Idriji, načelnikov nam. g. Tončič Valentin, čevlj. mojster v Idriji. Člani načelnstva so bili sledeči gg.: Dragotin Lapina, trg. in župan, Markovič Franc, dimnikarski mojster, Potočnik Miha, pekovski mojster, Rupnik Josip, strojar in posest., Stross Leopold, krojaški mojster, in Tratin Mihael, mizarski mojster. Vsi ti gospodje so zaslužni kot ustanovniki boln. blagajne.

Plačilna razreda sta bila v začetku: najnižji mesečni prispevek 51 vin, dnevni prispevek 36 vin, pogrebščina 12 kron; najvišje: mesečni prispevek 312 vin, dnevni prispevek 240 vin, pogrebščina 80 kron. Pozneje so bili plačilni razredi še trikrat prenovljeni, zadnjič dne 7. januarja 1925, in sicer: I. razr.: mes. prispevek 10 lir dnevni prispevek 4 lire, pogrebščina 100 lir; II. razr.: mes. prispevek 4 lire, dnevni 2 lire, pogrebščina 40 lir; III. razr.: mes. prispevek 2 lire, dnevni 1 lir, pogrebščina 20 lir. Ker kljub povišanju plačilnih razredov ni bilo mogoče kriti stroškov in se je premoženje blagajnice vedno bolj krčilo, tako da je znašalo koncem leta 1919, — ako odštejemo vojno posojilo in obresti v skupni svoti 1406.90 lir — samo še 373.06 lir, se je tedanje načelnstvo odločilo poizkusiti dvigniti gnotno stanje blagajne potom raznih dobrodelnih prireditev, na predpisano višino, to je na dvakratno povprečne letne izdatke zadnjih petih let. Poizkusilo se je v prvi vrsti s prirejanjem iger, toda ker so se pozneje

v tem oziru pojavile razne zapreke in ovire, so se potem prirejele le različne veselice z dobitki in podobnim sporedom.

V letu 1921 prirejeni igr. «Deseti brat» in «Divji lovec» sta dali 1535.50 lir čistega dobička; veselice od leta 1921 do vstęšletja leto 1925 pa 7404.40 lir. Vkup lir 8938.90. Število članov je bilo najnižje v letu 1918 — kar je pač bila posledica vojne — in najvišje v letu 1925, to je 392.

Sedanje agilno načelstvo se je trudilo na vse mogoče načine, da bi ustreglo potrebam članstva in zahtevam oblasti, ter je storilo vse, da bi ohranilo to prepotrebno institucijo pri življenju, kar se mu je tudi v mnogih oziirih posrečilo. Toda dne 6. marca tek. leta je prišel odlok tukajšnje kraljeve podprefektore, ki je zahteval, naj se poslovanje «Obrtniške bolniške blagajne» likvidira. Imetje L 7000, s katerim razpolaga blagajna ob zaključku svojega poslovanja, izvirja po večini le iz dobrodelnih prireditev, za kar se je v prvi vrsti zahvaliti načelstvu kakor tudi občinstvu, ki je upoštevalo važnost boln. blagajne in jo vedno rado podpiralo. Sedaj — kakor rečeno — pripadejo naši obrtniki in njih osebe glavni bolniški blagajni v Gorici. Če bo ta izprememba na korist ali škodo prizadetih, je danes težko odgovoriti. Če bi se bila «Okr. boln. blagajna» tudi nadalje tako lepo razvijala, kakor se je zadnja leta, bi bila za naše razmere gotovo ustrežala svojemumu namenu.

Izprehodi še ne prav starega upokojenca po Gorici in okolici

Punt se je nato širil po Vipavskem. Dne 4. maja je prišlo 5000 neoboroženih Vipavcev in Kraševcev pred riheberski grad, pa so od svojega gospodarja grofa Lanthierija zahtevali, naj jim izroči stari urbar, ker se jim močno zdi, da tam ni zapisano toliko tlake in dajatev v denarju, kolikor jih zahtevajo grofovi valpti. Grof jim pošlje urbar, kmetje se lepo zahvalijo za njegovo prijaznost in mu obljubijo, da mu vrnejo stare pergamente, ko jih lepo prepišejo. Nato so šli lepo mirno domov, kar je tudi spomina in hvale vredno. Naj se le vsikdar vse lepo uredi brez palice in noža, brez krega in prepira, brez sekire, puške in krvi! — Upori so se pa le širili, namestnik jih s svojo peščico vojakov ni mogel zadušiti. Zato je že zopet poslal na Dunaj lepo pismo, s katerim je mlo prosil pomoči. In glejte, proti koncu cvetočega maja se peš in na iskrnih konjih prikaže v Ajdovščini in okolici 500 (po drugih virih celo 700) Hrvatov. To so bili stari hrvaški granicarji, ki so že od leta 1522. naprej branili avstrijske in ogrske meje proti vpadom turških sosedov. Še Turki so se jih bali, pa se jih ne bi pohlevni Vipavci in Tolminci! Namestnik je takoj poslal 40 mušketirjev in 8 dragoncev v Riheberk, da polovijo uporne župane in puntarske glavarje. Ko pa peščica granicarjev zagleda kar 2000 kmetov, jo ubere v grad. Tam so mili bratje Hrvatje jedli in pili na stroške grofove, puntarji pa so jim kazali fige. Namestnik pošlje še ostale granicarje iz Ajdovščine. Ti so osvobodili «svoju milu bratcu». Kmetje so bežali in venomer zatrjevali svojo neomajno vdanost do cesarja in oblasti, le svojo pravico so zahtevali. Granicarji pa se niso zmenili za to, pa so mnogo puntarjev polovili, jih pretepali in na druge načine mučili. Za približek svoje menaže so Hrvatje kradij živino, a kmetje se iz spoštljivosti do Nj. Veličanstva takemu početju niso upirali (per usar il do vuto rispetto a Sua Maestà). Dvajset okrvljenih Vipavcev so prepeljali na goriški Grad, a že osem dni potem so hoteli Tolmice zopet udreti v Gorico, da osvobodijo onih 20 revčkov. Namestnik pošlje granicarje do Solkana, kjer so imeli kmetje zadnji «Rast»; vojaki jih preženejo in gre do za njimi do Kanala in Tolmina... Dne 29. julija je prišla iz Gradca ces. komisija, da preišče zadevo. Komisarji so bili knez Porzija, grof Waldensteln in še dva jezična dohtarja. Dela so imeli obilo, ker le proti Bandalju so zasliševali priče skozi nekoliko tednov. — 150 upornikov so zapirli in šele aprila naslednjega leta 1714. je bila razglašena razsodba, po kateri je bilo na Travniku, blizu spomenika sv. Ignacija obglavljenih 11 Tolmincev. Da je bilo za nepregledno množico več krvave zabave, so deseterim odsekali po eno roko, enemu pa so z razbeljenimi kleščami žgali prsa. Nato so jih šele obglavili... Telesa so razčrterili in jih obesili na vislice ob cestah proti Solkanu, Panovcu in Grojni!!!

To se je zgodilo 20. 21. in 23. aprila 1714. — Župane iz tolminskih krajev so pod velikimi kaznimi prišli iz bližine gledati vso to barbarsko eksekucijo... (Opomba. Izvirno obsojdo hrani g. Miroslav Premrou, ki mi je dejal, da jo ob svojem času objavi z imeni obsojencev vred, med katerimi se nahajajo znana imena Kragelj, Laharnar, Gradnik in dr.).

— Iz česa pa si sezidamo peč?
— Iz opeke.
— A opeko...?
— Iz ilovice. Na delo, prijatelji. Prevažanje si prihranimo na ta način, da si sezidamo delavnico na tleh, kjer leže naravni proizvod. Nab nam bo dovažal živila, in imeli bomo dovolj ognja, da si bomo lahko kuhali jedila na njem.
— To že, je pripomnil poročevalec, samo če nam ne bodo pošla živila, ker nimamo lovskih priprav.
— Če bi imeli vsaj kak nož, je vzkliknil mornar.
— No kaj bi bilo? je vprašal Cir Smith.
— Tedaj bi si takoj napravil lok in puščice in bi napolnil našo jedilno shrambo.
— Da... nož... z ostrim rezilom... je rekel inženir skoraj sam pri sebi.
Tedaj so se njegove oči ustavile na Topu, ki je takal gori in doli ob bregu. Nenadoma so se Ciru Smithu zablistale oči.
«Top, sem!» je zaklical.
Pes je ubogal in prihitel k svojemu gospodu. Inženir je objel Topovo glavo s koleno, mu odvezal ovratni pas in ga prelomil na dva kosa.
«Tu sta dva noža, Pencroff.»
Mornar je zavpil dvakrat «hura!» od veselja. Topov ovratnik je bil namreč iz jekla. Oba kosa je bilo treba nabrusiti najprej na sirovem peščencu, nato pa še na drobnornatem kamnu. Peščenjeka je bilo dovolj in dve uri pozneje so imeli na-

«Kar lasje se mi ježijo,» vzdihne Puntar. — «Še meni bi se, ko bi jih imeli!» mu prijazno odgovorim. — «Hrvatov pa niso obesili?» vpraša Hrovat. «Takrat baš ne, zato pa so v zadnji vojski pokale vrvi okoli njihovih pa tudi naših vratov, ako nismo dovolj glasno in pobožno trikrat na dan peli «Gott erhalte...». — O Hrvatih, ki so bili poklicani, da zadušijo tolminski punt, ne piše kronist drugega, kot da so tu pa tam ukradli rep živine in da so ulovljene upornike tepili in mučili. Moj ljubi Bog, to pa se godi ponekod še danes, ko je več nego 200 let minilo. Seppenhof pravi v omenjeni knjižici, da je četa onih 500 Hrvatov delala mnogo škode Goricanom in okolicanom in dodaje tri iz onih časov furlanske pesmi zabavljive vsebine. V prvi se z veseljem naznanja, da «li 26. Marza 1714 alle ore 10 partirono i croati da Gorizia». — V drugi pravi (v 10. kitici) «Io i vedei dug a parti — Cun biel ordin a chival — E provai che in t'un sol di — lo guari d'ogni me mal... (Videl sem jih, ko so vsi odhajali v lepem redu na konjih, pa sem se prepričal, da sem v enem samem dnevu odzdravel od vsake svoje bolezn!»). — V tretji: «Gurizzans e bassarui — Ju crovaz son za partiz — No ju viodarin mai plui — Dome i dol che son nuziz. — Montagnars, menait pur lens — Son partiz i sgraffadors — Fur dai fas non

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

BRIVSKEGA pomočnika, večšega v striženju in britvju, sprejemam takoj. Nikola Detelič, brivec v Pazinu, Istra. 525

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 28. 486

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smiljoed Trpoški sok izdelan v lekarni Castellanova, Trst via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, revmatizmu in vsem drugim boleznim, ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje jeduro in je vsled tega izborno čistilno in krepijo sredstvo. Popolno zdravljenje 6 steklenic. Steklenica stane L. 11. Dobiva se samo v lekarni Castellanova. 487

BABICA diplomirana sprejema noseče. Via Madonnina 10/II 494

TRGOVINA z mešanim blagom, na zelo prometnem kraju, blizu železnice, dobro vpeljana, se da v najem. Naslov pri upravnistvu 522

S tužnim in potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljni soprog in oče gospod

ŠTEFAN HRIB

danes, dne 11. aprila 1926 ob 1. uri popoldne ob dolgi in mučni bolezni v 72. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v torek, dne 13. aprila 1926, ob 9. uri popoldne izpred hiše žalosti na domoče pokopališče. VIPAVA, 11. aprila 1926.

Franciška Hrib roj. Ferjančič, soproga. Ivan, sin. Fanči, Štefi, hčerki. 464

ZAHVALA

Najsrčnejšo zahvalo izražamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam pripomogli in nas tolažili ob bridki izgubi, ter danes ob 9. zjutraj spremili k večnemu počitku našo nepozabno in nenadomestljivo soprogo ozir. mamico

ANO LAVRENČIČ

iz Kreda št. 20. Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini in vsem, vsem, ki so prihiteli iz Kobarida in sosednih vasi za njih prisotnost in sožalje.

KRED, 10. aprila 1926.

Zahujoči: soprog, otroci, zet in vnukinja.

Mednarodni evharistični kongres v Chicago

Paroplovna družba

„Transatlantica Italiana“

naznanja, da odpluje njen parnik „GIUSEPPE VERDI“ dne 1. junija in da je pooblaščen ukrcati potnike, ki so namenjeni v Združene države, da prisostvujejo Mednarodnemu evharističnemu kongresu v Chicago.

Posebni priprave za dovoljenje vkrcanja ni treba.

Interesenti dobijo potrebna pojasnila

v uradu v Trstu, Piazza Libertà 2.

Pod nobenim pogojem pa se ne prenotirajo prostori po 10. maja t. l.

ŽUPANSTVO OBČINE AVČE

razpisuje službo

občinskega tajnika.

Rok za vlaganje prošenj poteče s 30. aprilom 1926.

Pojasnila v občinskem uradu.

AVČE, dne 10. aprila 1926.

Župan: I. KOLENC.

463

„Obrtnijsko društvo“ v Barkovljah

razpisuje mesto

krčmarja.

Tozadavne prošnje naj se naslovijo

na odbor „Obrtnijskega društva“ najkasneje do 20. aprila t. l.

462

PODLISTEK

JULES VERNE: (50)

Skrivnostni otok

Trinajsto poglavje.

«No, gospod Cir, je vprašal Pencroff naslednjega jutra inženirja, s čim začnemo? — Z začetkom, je odgovoril kratko Cir Smith.

In resnično so morali naseljenci začeti od Adama, kakor se pravi. Niso imeli niti najpotrebnejših reči, da bi si mogli napraviti orodja, tudi niso bili v ugodnem položaju narave, ki brani sile, ker se ji ne mudi. Njim se je mudilo, morali so si čimprej preskrbeti najpotrebnejša živiljenjska sredstva. S svojim prej pridobljenim izkustvom jim res ni bilo treba vsega novo iznajti, toda najpotrebnejše reči so si morali sami takorekoč iz nič napraviti. Njihovo železo in jeklo je bilo še v rudah, jlonci v ilovici, obleka in perilo v vlakninih rastlinah.

Toda naseljenci so bili «možje» v pravem pomenu besede. Tako nadarjenih, udatih in marljivih pomočnikov bi inženir Smith težko kje drugje dobil. Saj jih je že preizkusil in je poznal njih zmoglost. Gedeon Spillett, izredno nadarjeni poročevalec, je imel obsežno znanje. S svojo glavo in svojimi rokami je obetal izdatne

prispevati h kolonizaciji otoka. On se ni ustrašil nobenega podjetja. Bil je strasten lovec, toda to opravilo mu je postalo zdaj dolžnost, ne pa zabava.

Harbert je bil pogumen dečko, ki je bil izborni podkovar v naravoslovju. Tudi on je po svojih močeh prispeval k skupnemu delu.

Nab je bil poosebljena udanost. Bil je spreten, razsoden, neutrudljiv, močan in železnega zdravia. Poznal je nekoliko tudi kovaško delo, zatorej je obetal postati naselbini prav koristen.

Pencroff, ki je prepotoval vsa morja, je delal kot tesar v ladjedelnicah Brooklyna, bil je krojaški pomagač na vojnih ladjah, delal je vrtinarske in poljske dela, ko ni bil v mornarski službi, in sploh je bil za vsa dela uporaben, kakor so po navadi mornarji.

Zatorej bi bilo težko najti pet ljudi, ki bili bi sposobni za uspešno borbo proti zli usodi, kakor so bili naši otocani. «Z začetkom,» so bile besede Cira Smitha. Začetek, ki si ga je pri tem on mislil se je nanašal na primerne naprave za predelavo naravnih proizvodov.

Kako važno vlogo igra pri teh procesih gorkota, je znano. Samo gorivo, les ali premog, je bilo takoj uporabno, pač pa so potrebovali primerno peč.

«In čemu nam bo peč? je vprašal Pencroff.

— Da si preskrbimo potrebno lončeno posodo, je odgovoril Cir Smith.

— Iz česa pa si sezidamo peč?
— Iz opeke.
— A opeko...?
— Iz ilovice. Na delo, prijatelji. Prevažanje si prihranimo na ta način, da si sezidamo delavnico na tleh, kjer leže naravni proizvod. Nab nam bo dovažal živila, in imeli bomo dovolj ognja, da si bomo lahko kuhali jedila na njem.
— To že, je pripomnil poročevalec, samo če nam ne bodo pošla živila, ker nimamo lovskih priprav.
— Če bi imeli vsaj kak nož, je vzkliknil mornar.
— No kaj bi bilo? je vprašal Cir Smith.
— Tedaj bi si takoj napravil lok in puščice in bi napolnil našo jedilno shrambo.
— Da... nož... z ostrim rezilom... je rekel inženir skoraj sam pri sebi.
Tedaj so se njegove oči ustavile na Topu, ki je takal gori in doli ob bregu. Nenadoma so se Ciru Smithu zablistale oči.
«Top, sem!» je zaklical.
Pes je ubogal in prihitel k svojemu gospodu. Inženir je objel Topovo glavo s koleno, mu odvezal ovratni pas in ga prelomil na dva kosa.
«Tu sta dva noža, Pencroff.»
Mornar je zavpil dvakrat «hura!» od veselja. Topov ovratnik je bil namreč iz jekla. Oba kosa je bilo treba nabrusiti najprej na sirovem peščencu, nato pa še na drobnornatem kamnu. Peščenjeka je bilo dovolj in dve uri pozneje so imeli na-

seljenci dve ostri rezili, ki ju je bilo treba samo še nasaditi na lesena ročaja.

Zmagoslavno so naseljenci pozdravili prvi orodji; bila je to prav dragocena pridobitev.

Podali so se na pot. Cir Smith se je hotel vrniti na zapadno stran jezera, to je, na ono mesto, kjer se je nahajala ilovica, od katere je imel pri sebi vzorec. Hodili so ob bregu Hvale proti planoti Lepega razgleda. Ko so prehodili kakih pet milj, so prišli do preseke, ki je bila oddaljena od jezera kakih dvesto korakov.

Med potjo je Harbert odkril drevo, katerega veje uporabljajo severnoameriški Indijanci za svoje loke in ki se imenuje «krejimba». To drevo spada k neki palmovdi vrsti, ki pa ne rodi užitnih sadežev. Odrezali so nekaj dolgih, ravnih vej, osmukali listje in jih obrezali tako, da so bile v sredi najmočnejše. Zdalj so potrebovali samo še kako rastlino, ki bi dala tette za loke. In našli so jo v neki vrsti sleznice, ki se imenuje «hibiscus heterophyllus». Njena trpežna, trajna vlakna zamorejo v silni nadomestiti živalsko tetivo. Zdalj je Pencroff pač imel močan lok, toda manjkale so mu še puščice. Te so napravili precej lahko iz manjših, tankih in golih vejic, toda za konic je bilo treba še dobiti nekaj, kar bi nadomestovalo železne osti. To je bila edina težava. Toda Pencroff je upal na srečen slučaj, ki mu bo prišel na pomoč.

Naseljenci so prišli na tla prejšnjega dne. Bila so iz ilovice, kakršna uporab-

ljajo za opeko, in je torej popolnoma odgovarjala njih namenu. Tu ni bilo posebnih težav. Premastni ilovici so primešali nekaj peska in izdelali opečne oblike, ki so jih nameravali speči.

Navadno se ilovica oblikuje s posebnimi odtiskovalnimi liki, toda inženir se je zadovoljil z ročnim delom. Dva dni so porabili za to delo. Mokro ilovico so gnetli z rokami in nogami ter jo razrezali na prizme enake velikosti. Izvežban delavec napravi brez stroja v 12 urah 10.000 opečnih kosov; toda naših pet opečnih delavcev na otoku Linclnu je v dveh dneh napravilo samo 3000 kosov. Postavili so jih v vrste, kjer so se imeli sušiti tri do štiri dni, predno bi bili godni za peko.

Drugega aprila je Cir Smith določil natančnejše lego otoka. Prejšnjega dne si je natančno zaznamoval čas, ko je solnce zašlo za obzorjem. Pri tem je vpošteval tudi lomljenje žarkov. To jutro je ravno tako pozorno opazoval solnčni vzhod. Med tem zahodom in vzhodom je preteklo enast ur in šestnajst minut, tako da je solnce šest ur in dvajset dve minuti po svoji vzhodu šlo mimo poldnevnikla tega kraja in je stalo natančno severno od poldnevnikla».

*) In v resnici vzhaja solnce ob tistem letnem času in v tisti širini ob petih in tridesetpet minutah, in zahaja ob šestih in sedemdeset minutah.

gratin fens — Plui non urlin come i ors. — Auguringi bon vraz — Par furlan e par todesch; — Non nu ulin v plui crovaz — Ne par bēz ne par imprest... (Oj, Gorlani in Dolenjci, Hrvatje so odšli, ne bodeimo jih videli nikoli več, izveniši onih dveh, ki se ženita... Gorjani, le vozite drva, odšli so umazani, ne grabijo več sena iz kupov, ne tulijo več ko medvedje... Voščimo jim srečen pot po furlansko in po nemško; — Hrvatov pa počemo več imeti na de nar in ne na posodo... — O nemških voljakih, ki jih je bilo za časa punta okoli 200 v deželi, ne omenja furlanski pesnik ničesar, a prav gotovo je, da niso bili nič boljši od Hrvatov, a kot sinovi »des Herrenvolkes« so uživali večji ugled nego »mostros di sciafs«... — Iz citiranih verzov je tudi razvidno, da sta ostala v deželi (vsaj) dva Hrvata »novica«, in v resnici nahajamo ponekod še danes imena Hrvat, Horvat, Chrobat in podobna; pa tudi »iči in »oviči, ki so danes že popolnoma asimilirani, spominjajo na hrvaška pokolenja. Neki šaljivi Italijan mi je pred leti pravil, da so bili baš ti pristni Bošnjaki, ki so prišli iz svojih gozdov z medvedji na verigah in so jih kazali radovednemu občinstvu.

«A kuste je to v'lo nejt?» dé Puntar zamisljeno, Hrvat pa, ki je že davno pozabil narečje svojih pradedov: «Bam prab'm, čudne r'či sa de hadile (godile) na sviet!»

Na črno kavo me je bil povabil prijatelj dr. De Fabrizio, in vse omizje — Bog ga živi! — me je sprejelo do prijazne vile na gornjem koncu lepega trga; še Puntar in Hrvat sta se uvrstila. To so nas gledali, ko smo korakali skozi trg! Ko učeni doktor zagleda skozi zagnjeno okno toliko milih gostov, se prestraši, zapahne hišna vrata, za katerimi so hripavo lajali njegovi braki. Morete si tedaj misliti, da sem se zbal za dobro črno kavo... Ko pa se moji prijatelj pred vrtno ograjo poslojilo, se je dr. De Fabrizio pomiril in mi je prišel ljubeznivo nasproti. V elegantni obednici sva sedela in jaz sem se veselil, da mi hišni gospodar, ki je navdušen lovec, po kaže svojo zbirko trofej, kakor to sv. Hubert predpisuje svojim učencem. V resnici prinese s kašče ali bogveje odkod — srnjakovo lobanjo z nataknenima rogovoma. Takoj sem mu povedal, da to vse sku- ni nič, ako nima kaj lepšega... Povem mu, da se to rogovje odlikuje edinele po dolzini debela, lepo pa ni nikakor, ker nima razvitih rogljev, ne gostih grint. Spicasta vrha dokazuje, da je bil ta srnjak velik prepepat, pravi puntar med svojo zlahto. Pa ako to rogovje nima vrednosti kot trofeja, jo ima kot ljub lovske spomin. Zato prašam: «Kje in kdaj ste ga počili, gospod doktor?» — «Moj tujav ga je našel lansko jesen nekje v gozdu... Jazen sem bil, žalosten tudi: srnjak je bil gotovo le ob- streljen, pa je moral žalostno poginiti, ker lisjaki bi se bil postavil po robu in ga na- gнал. Pravi lovec ne strelja na srnjaka, ako ni gotovo, da ga pihne... In tega prijatelju doktorju ne oprostim, dokler me ne po- vabi — na ruševca, ki jih ima nekoliko v svojem obsežnem lovišču.

Na koncu izprehoda bodi povedano, da nisem morda pozabil prijateljev vabil iz Vr- tobe, iz Podgore in iz drugih krajev. V obeh Vrtojbah sem bil nedavno, pa imam še nekaj pripravljenega. V Podgori sva se srečala z ameriškim ministrom od Pe- rez-om, ki je sila prijazen gospod in mi je povedal mnogo zanimivosti. Zaupno mi je priznal, da so njegovi predniki pristni — Kraševci. Njega praded se je pisal Filippus Peric, potem so premenili svoj priimek v Periz, naposled so asimilirali končni sa- moglasnik s prvim, pa je nastalo — Perez, kakor se še danes pišejo. O vsem tem pa prihodnjič enkrat.

S tem končam prvi del svojih Izpreho- dov. Kogar zanimajo ti moji skromni pod- listki, naj blagovoli prečitati še naslednji pripis.

V svojem »Izprehodu X.« sem z veseljem povedal, da mi odlični književniki in mno- gi prijatelji svetujejo, naj zberem svoje podlistke, da jih podam širšemu občinstvu v celotni knjigi. Pa dobro, poskusimo te- daj! Prvi del teh spisov bi obsegal v obliki Bevkove knjige »Smrt pred hišo« približno 150 strani v lepi opremi in takem tisku na dobrem papirju. Natisnil bi le 1200 izvodov, za kar zahteva tiskarna z vezanjem vred 4000 lir, knjigarna pa 30% provizije. Ra- čunajte poleg še poštne stroške itd., pa se boste prepričali, da bi mene stala knjiga približno 5200 lir, izvod pa 4.50. — Mislim, da ni pretirano, ako zahtevam za izvod po 6 (šest) lir ali pa 12 Din., ako se kdo zgla- si iz SHS. — Pa še nekaj. Pred leti sem izdal na svoje stroške ljudsko igro »Za tretjo goro«, pa sem izgubil celih 2000 lir... Da se temu izognem, predlagam, da vsak na- ročnik pošlje poleg naročil še znakom ali pa kolek za 1 lirico na račun, kar se mu seve pri nakupu knjige odbije. Ako se ne priklasi vsaj 900 naročnikov, knjiga ne more iziti. V tem slučaju predlagam, da se ena polovica poslanih znakov in kolekov podari »Solskemu društvu«, druga pa »Di- jaški kuhinji« v Gorici. Komur pa bi bilo žal te čorne lirice, naj pride ponjo. Naro- čila sprejemam sam. Naslov: Prof. Fr. Žni- žar, št. 5 (Starovaški), Gorizia, P. Cesare Bat- tisti 5. Pri naročilu naj se pove ime, pri- imek, poklic in zadnja pošta. Nabiranje se zaključuje 14 dni po tej objavi. Občinstvu na- znanjam, da sprejemam obroke od torkih, sredah in četrtkih od 10—12 na svojem sta- novanju. V ugodnem slučaju izide knjiga v dveh mesecih po tem razglasu. — Ako pa se morda zglaši založnik po poklicu, mu proti skromni nagradi prav rad odstopim vse velike in male pravice in še hvaležen mu bom povrh.

Verujte mi pa, da se ne bodem prav na nikogar jezil, ako knjiga nikoli ne zagleda sveta, in še enkrat: brez zamere!

F. Starovaški.

Književnost in umetnost

Schönherrjeva »Zemlja« v Idriji

Opazujemo napredek. Ne samo v igranju in pri igranjih, tudi ostalo odr- ško oboje (šminkar, odrski mojster itd.) so pokazali svojo resno voljo. Naj- bolj vesel sem napredka pri našem ob- činstvu, ki se je precej discipliniralo. Mislim, da bi morala biti vsakemu odru sveta dolžnost, da si zna in da si hoče vzgojiti gledališko publiko, katera ga potem zasleduje in razumeva. »Zemlja« je težka igra, ki zahteva

mnoogo razumevanja od vsakega igralca in še posebej od režiserja, da zamore vdahniti gotovi osebi gotovo dušo, go- tov značaj. Na odru vidimo kopo ljudi, drug se življensko zadeva v drugega in išče v njem in z njim, in vendar je drug različnejši od drugega. Med seboj se te- pejo zavestne in podsavestne ljubezni (hlape), ko leži oče ob svoji »jesenovi srajci«, se smeje priroda a podstrojja, ker zbiva Jože zibelko za nerojeno dete, ki je še v Rezinem telesu, in ki ga radi zdravih rok Reze, radi tega, ker je go- spodinja po božji volji in zna rediti prašiče, odvede Ledeni gruntar na svoje ledeno posestvo. Težko se loči Reza od Kremenovine, loči se vendar, ker je večja než ljubezen od svojega koščka zemlje kot do lepe, a ne njene.

Najrazglednejši v tej ljubezni je stari Kremen, korenika, ki si je sekal palec in ki je pljuval kri, pa ga je sveža po- mlad vzdignila znova na noge in mu dala moči.

Ledeni gruntar je zdravje, sreča v zemlji in otrocih in prašičih. On je živ- ljenje.

Taka naj bi bila igra. Kremen je po svoji postavi bil kot nalašč za to vlogo, ne toliko po svojem glasu in po tem, kako je dal Kremen na oder. Ni dal in to vlogo vsega, kar zmora in kar je že večkrat prej pokazal.

Mnogo boljše od njega je bil konjski hlapec. Sploh moram prizore s hlapeci pohvaliti. Bili so podani naravno in le- po, da niso motili. Posamezni, razen one slike na koncu, ko Kremen vstane, so bili vzorni. Konjski hlapec je Kremen v minijaturi in je bil.

Svojo vlogo je zadel tudi Jazek. Dobro jo je podal, z ljubeznijo in pravim raz- umevanjem. Ledeni gruntar je bil ma- lo prešibek in si je svojo vlogo drugače zamislil, kot bi jo bilo treba. Po svojem pojmovanju jo je zadel, tako, kot diha iz knjige, pa ni bila.

Reza in Katra sta vsaj približno stopi namreč v veljavo nekaj, česar se po na- ših odrih skoro ne upošteva in kar ravno vzbuja vtis prevelike enoličnosti.

Koliko stane življenje v raznih državah

V naslednjem podamo po statistiki, ki jo je sestavil Walter Moosmayer z Nem- škega inozemskega zavoda v Stuttgartu, preglednico izdatkov, ki so mesečno ne- potrebni za skromno preživljanje samca, od- nosno družine štirih članov v posameznih državah. Števila v prvi koloni izražajo iz- datke v domačih denarnih enotah, v drugi pa v lirah, preračunane po povprečnem

tempo. Stopnjevanje od prizora do pri- zora, do viška, in potem zopet nazaj, do razsula na kamen. Tega je manjkalo. Oni dve sta bili preveč enaki v vseh pri- zorih. Njiju egoizem, ki si ne želi dru- gega kot samo koščka zemlje, svoje, ni dobil okvira, zato tudi ni gonil igre in je ostal enalomena melodija, kar ni dalo potem tistega razumevanja pri gle- dalcih, kot bi ga moralo.

»Zemlja« je za naše ljudi težko do- stopna. Nemški pisatelj jo je pisal, za Nemce je napisana. Mi nismo navajeni spomladnih poplav Visle, Labe itd.; za- to tudi nimamo toliko razumevanja za take stvari. Tembolj bi torej moral pa- ziti vsak izmed igralcev, vsaka izmed oseb na odru, zlasti pa režiser, bi mo- rali kovati in kovati, da res podajo sko- vano delo, da ga celo vržejo med ljudi. Potem jih nehoče zagrabi in vleče in jim vtisne v spomin in razum. In pri Schönherrju je to nujno potrebno. On ni le dramatik, on je filozof, ki gre oseb- na odru v dno. Pri »Zemlji« pa se ne- prestano vleče za vsem nekaj, kar mora šele človek izbrati: to je podzavestna misel in ljubezen, egoistična skozin- skoz, vendar lepa, ljubezen do grude in pa ljubezen do ženske, katerekoli, samo do ženske, ki bi otroke »strukelj- čke« rodila. V tem je tudi pri igri ka- tastrofa — Jazek je edini in ni kmet, vsi drugi so kmetje. Jazek ljubi žensko, žensko na splošno, drugi ljubijo zemljo in žensko le radi zemlje. Kremen, stari vrag, sploh ne ljubi ničesar več, samo še zemljo. Jazek omaga, Kremen dvig- ne zemljo, v spomladi gorka in topla.

Opazil sem, da je mnogoterim sta- rem kriva neka antipatija do igranja in igre. Nekaj, kar diši po tem, da se ne igra z ljubeznijo, da se še na odru lovi med tem in tem. Tovariši igralci, poiščite vzroke tega, kar ovira, tega, kar zadržuje naraven razvoj in napredek in odstranite. Z ljubeznijo naredite go- bodisi da je to izven vas. Z ljubeznijo ro, če treba iz peska.

Se nekoga sem pozabil: hlapčeta. Mlada moč, ki kaže talent. Solajte ga!

L. Volk.

MODRA GALICA

Tržaška kmetijska družba v Trstu na- znanja, da je dospela angleška modra ga- lica, »Naple Brand«, ter vabi naročnike, da jo čim prej dvignejo.

Vsem onim naročnikom, kateri so naro- čili pošiljatev po železnici, smo blago od- poslali.

Tržaška kmetijska družba v Trstu v Trstu ulica Torre bianca 19, tel. 44-39.

Gospodarski Vestnik.

Izšla je četrta številka letošnjega let- nika s sledečo vsebino: Hrovatin Ksist: Računajmo! Živinojere: ***: Cepljenje proti rdečici prašičev; dr. G. I.: Prva pomoč v hlevu (dalje); Živnozdravnik Gerbic Josip: O konjski koliki; inž. Podgornik Anton: Bergamoška ovca; P. A.: Pivovarniške ječmenove tropine; Mlekarstvo: inž. Podgornik Anton: Upoštevanje snago pri molzenju! Čebelar- stvo: dr. Bobič Leopold: Izpraševanje čebelarstva vesti spomladi (konec); ***: Vest; Vinogradništvo: Dominko Vil- jem: Vinogradniki pozor! Štrekelj Jo- sip: Trtna rja; —r—n: O strupeni rosi in škropljenju; Sadjarstvo: Štrekelj Josip: Vzgoja drevesne krone; —r—n: Smolika pri breskvah, G. F.: Prece- pljanje sadnega drevja (s štirimi slika- mi); Poljedelstvo: inž. Čok Andrej: O umetnih gnojilih. Ušaj Just: O umetnih travnikih; ***: Uporaba sene- nega drobirja; Gozdarstvo: Suligoj Slavko: Kam naj sadimo posamezne vrste igličastega drevja? Vrtnarstvo: —r—n: Kumare; Gospodarski koledar: April; Vprašanja in odgovori: 21. Vred- nost pivovarniških ječmenovih tropin; 22. Ali vplivajo tropine kvarno na mle- ko? 23. Sredstva proti konjski koliki; 24. Ali vplivajo tropine na pitje vode pri živini? 25. Kdaj naj trosimo čilski soliter mlademu drevju? 26. Kdo bi mi preiskal zemljo z ozirom na njene se- stavine? 27. O trtnih podlagah. 28. Kako si zajamčim dobroto modre galice? 29. Izvozna carina na živino iz Jugoslavije v Italijo. Tržne cene; Gospodarski dro- biž; Listnica uredništva in uprave.

Kmetje in posestniki! Sežite tudi po tem zvezku, ki najdete v njem vse polno dobrih nasvetov! Kdor nima še lista, naj se naroči nanj. Uprava se nahaja v Gorici: Via S. Giovanni št. 6/I. Cena listu 10 L letno, posamezne številke se dobe po eno liro.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 12. aprila. Amsterdam od 995.— do 1000.— Belgija od 95.— do 97.—; Paris 85.— do 85.50 London od 120.92 do 121.02; New York od 24.40 do 24.90; Španija od 350.— do 355.—; Švica od 470.— do 481.—; Atene od 32.25 do 32.25; Berlin od 591.— do 594.—; Bukarest od 10.— do 10.60 Prag od 73.65 do 73.90; Ogrska od 0.0347 do 0.0350; Dunaj od —850 do —835; Zagreb od 43.80 do 44.—.

Renezijske obveznice 70.70.

VALUTE:

Trst; 12. aprila. Avstrijske krone od 0.0348 do 0.0353; dinarji od 48.50 do 48.90; dolarji od 94.75 do 94.90; novci po 20 frankov od 93.— do 96.— funt sterling od 120.85 do 121.—.

Skladišče 235

Pohištva

dunajskega in lastnega izdelka po kon- kurenčnih cenah s prodajo na drobno in debelo

Semolich & C.

Via Cecilia De Rittmeyer št. 1

(Palača Rittmeyer)

vogal via C. Ghega št. 12

Insertirajte v „Edinosti“

TISKARNA „EDINOST“ TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotipji ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

L. Č.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMET. DRUŽBA V TRSTU

ima v zalogi:

Krmske pese rdeče Mamut in rumene Eckendorfi, mirnov za krmo, zelja Brun- švicarskega, majarona, špinatje, vrzot, pe- teršilja in novo izbero cvetličnega semena. Vsa gornja semena so sveža, zadnjega pridelka in najboljše kakovosti, dospela iz Nemčije.

Trave in detelje

Najboljše kakovosti, preiskane in za- jamčene brez predenice.

Umetna gnojila

Mešanico za krompir že pripravljeno po 80 lir za 100 kg.

Čilski soliter

najbolj pripraven za spomladansko do- datno gnojenje. Vzpodbujajo raščo vsem rastlinam, posebno žito, krompirju, oš- belim in mladim trtam in vsem vrtnim rastlinam.

Razno vrtno in poljsko orodje, pluge, salamoreznice itd.

Škroplilnice

znamke »Vermorel« originalne, Ferrari in drugih domačih znamk.

Plučne glave

Te dni nam dosepe iz Češke kakih 100 komadov plučnih glav za lesene gredlje. Kdor se zanje sanima, naj si jih ogleda koncem prih. tedna v naših skladiščih.

Krmila

Orchovo in sezamove tropine mlete in v kosih odpošiljamo tudi po naročilu po železnici; laneno seme, kladno apno itd. Gornje blago imajo v zalogi naši zastop- niki v sledečih krajih:

v Sežani v trgovini Goljevšček;

v Modunah: g. Ivan Čeb;

v Dolini: g. Josip Jerjan;

v Boljanah: g. Ivan Kraljič.

Za blago, katerega nimajo v zalogi slu- žajno naši zastopniki, se lahko pri njih prednamenujejo in naročijo. Naročila za število in modro galico sprejemajo za svoj okraj vsi navedeni naši zastopniki in naša centrala v ulici Torre bianca št. 19.

Trž. kmetijska družba, Trst, ul. Torre bianca 19, Telefon št. 44-39.

Berlitz-School

nemščina, francoščina, angleščina Monfalcone

14.

APRILA

novi tečaji

italijanščine, nemščine, francoščine, angleščine, španščine, slovenščine

za: prevajanje

trgovstvo in izpite

ŠOLA BERLITZ

Via Torre bianca N. 21 - Trst

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7

KRONE

po L 2.10 komad

Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade

kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na

knjižice, vloge na tekoči račun in vloge

za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema »Dinarje« na tekoči račun in jih

obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, za-

stave in osebne kredite. — Obrestna

mera po dogovoru.

Na razpolago varnostna celica (safe)

Uradne ure za stranke od 8 1/2 do 13

— In od 16 do 18

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25 - 67.

Najstarejši slov. denarni zavod